

Podstatná jména

- mužský a ženský rod, jednotné a množné číslo
- vždy se členem (nebo přivlastňovacím, či ukazovacím zájmenem)
člen určitý: **le** – mužský, **la** – ženský, **les** – množné mužský i ženský
člen neurčitý: **un** – mužský, **une** – ženský, **des** – množné mužský i ženský

le a **la** se před samohláskou zkracují na **l'**

- množné číslo se tvoří přidáním **-s** (a ve výjimečných případech **-x**)
un frère – des frères
la botte – les bottes
un bateau – des bateaux
(-s ani -x označující množné číslo nijak nemění výslovnost)

- Pády jsou čtyři, tvoří se pomocí předložek, popřípadě pomocí vazby se slovesem, tvar podstatného jména se nemění:
 1. mon frère
 2. les bottes de mon frère
 3. avec mon frère
 4. je vois mon frère

Předložky

de – (od, z, o)

- de + le → du le train – sortir du train
(vlak – vystoupit z vlaku)
de + les → des les trains – sortir des trains
(vlaky – vystoupit z vlaků)

à – (k, v, u, do, při)

- à + le → au le magasin – aller au magasin
(obchod – jít do obchodu)
à + les → aux les toilettes – aller aux toilettes
(toalety – jít na toalety)

Přídavná jména

1. Značný počet přídavných jmen má pro mužský i ženský rod stejný tvar. Jedná se o všechna přídavná jména zakončená na němé -e

např. moderne, difficile, théorique

2. U většiny přídavných jmen se však tvar mužského a ženského rodu liší:
Ženský rod se tvoří přidáním -e

petit – petite malý – malá placé – placée umístěný – umístěná

Množné číslo se tvoří přidáním -s

petits – petites malí – malé placés – placées umístění – umístěné
modernes, difficiles, théoriques

Přídavná jména se (ve většině případů) stupňují přidáním slov: **plus** (více), **le plus** (nejvíce)

petit, plus petit, le plus petit malý, menší, nejmenší

Příslovce

se tvoří většinou přidáním koncovky **-ment** k přídavnému jménu ve tvaru rodu ženského.

(sûr) sûre – sûrement

(jistý) jistá, samozřejmě – jistě, samozřejmě

grave – gravement

závažný/závažná – závažně

Příslovce, stejně jako přídavná jména, stupňují přidáním slov: „plus“ (více), „le plus“ (nejvíce).

Ve francouzštině se přídavné jméno často vyskytuje **za** podstatným jménem

une table ronde (kulatý stůl)

la littérature française (francouzská literatura)

Před podstatným jménem stojí zpravidla krátká přídavná jména označující vlastnost, kterou mluvčí přisuzuje subjektivně, např. petit (malý), grand (velký), court (krátký), long (dlouhý), bon (dobrý), mauvais (špatný)

un petit garçon (malý chlapec)
un grand œuvre (velké dílo)
une bonne occasion (dobrá příležitost)

Zájmena

Privlastňovací (často se používají místo členu)

můj, tvůj, jeho, náš, váš, jejich (bratr) moje, tvoje, jeho, naše, vaše, jejich (sestra)
mon, ton, son, notre, votre, leur (frère) ma, ta, sa, notre, votre, leur (sœur)

moji, tvoji, jeho, naši, vaši, jejich (bratři)/moje, tvoje, jeho, naše, vaše, jejich (sestry)
mes, tes, ses, nos, vos, leurs (frères/sœurs)

Slovesa

Francouzština má slovesa pravidelná a nepravidelná

Pravidelná spadají především do dvou tříd :

-er (arriver, parler, trouver)

-ir (finir)

arriver	(přijít, přijet)	finir (skončit)	
j'arrive	nous arrivons	je finis	nous finissons
tu arrives	vous arrivez	tu finis	vous finissez
il/elle arrive	ils/elles arrivent	il/elle finit	ils/elles finissent

*Výrazy s **on**

on je zájmeno nesamostatné vždy spojené se slovesem **ve 3. os. jednotného čísla**. Ve větě má funkci podmětu (podobně jako zájmeno il). On je téhož původu jako homme a představuje výhradně lidské bytosti. V češtině odpovídají zájmenu on různé výrazy:

On parle de Paris.	– Mluví se o Paříži. / Mluvíme o Paříži.
On finit.	– Končíme. / Končí se.
On frappe à la porte.	– Někdo klepe na dveře. / Klepeme na dveře.

Zápor se tvoří tak, že se sloveso „obloží“ zápornými částicemi **ne** a **pas**.

Je suis.	Je ne suis pas .	Je parle.	Je ne parle pas .
Já jsem.	Já nejsem.	Já mluvím.	Já nemluvím.

Slovesa zvratná

já se umývám	je me lave	je m' appelle
ty se umýváš	tu te laves	tu t' appelles
on/ona se umývá	il/elle se lave	il/elle s' appelle
my se umýváme	nous nous lavons	nous nous appelons
vy se umýváte	vous vous lavez	vous vous appelez
oni/ony se umývají	ils/elles se lavent	ils/elles s' appellent

Zápor u zvratných sloves: Je **ne** me lave **pas**.

Sloveso být a mít

être – být		avoir – mít	
je suis	nous sommes	j'ai	nous avons
tu es	vous êtes	tu as	vous avez
il/elle est	ils/elles sont	il/elle a	ils/elles ont

Oznamovací způsob: Tu parles. (Ty mluvíš.)

Otázka se tvoří:

inverzí	pomocí výrazu est-ce que (jestlipak, „je-to že“)	intonací
Parles-tu ?	Est-ce que tu parles ?	Tu parles ?

Minulý čas sloves

Složené perfektum vyjadřuje jednorázový ukončený děj.

Tvoří podobně jako v češtině pomocí pomocného slovesa a příčestí, ale jako pomocné sloveso se používá nejen sloveso „být“, ale i „mít“. (Jako např. v němčině: Ich bin gekommen. Ich habe gesprochen; nebo v italštině: sono arrivato, ho parlato...)

Pomocné sloveso **být** se používá u některých sloves vyjadřujících **pohyb či změnu stavu** a u **zvratných** sloves.

U **všech ostatních** se používá sloveso **mít**.

Příčestí se u pravidelných sloves nahrazením infinitivní koncovky:

parler – parlé

finir – fini

Já jsem přišel.

Je suis arrivé.

(Je ne suis pas arrivé.)

Já jsem mluvil.

J'ai parlé.

(Je n'ai pas parlé.)

Já jsem skončil.

J'ai fini.

(Je n'ai pas fini.)

Imperfektum vyjadřuje neohraničený nebo opakovaný děj nebo okolnosti jiného děje. Tvoří přidáním koncovek

-ais, ais, ait, ions, iez, aient k základu 1. os. mn. č. přít. času.

je parlais

nous parlions

tu parlais

vous parliez

il/elle parlait

ils/elles parlaient

être

j'étais

nous étions

tu étais

vous étiez

il/elle était

ils/elles étaient

avoir

j'avais

nous avions

tu avais

vous aviez

il/elle avait

ils/elles avaient